

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Det forslag, vi har til behandling, handler om uddannelses- og erhvervsvejledning, og i bemærkningerne begrundes forslagsstillerne det indledningsvis således:

»Uddannelses- og erhvervsvejledningen er blevet en stadig vigtigere faktor i overgangen mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne og for de unges efterfølgende valg af uddannelses- og/eller erhvervsforløb.«

Og det udsagn er regeringen fuldstændig enig i.

Vejledning spiller en stadig større rolle og indtænkes stadig flere steder som en forudsætning for at sikre sammenhæng mellem uddannelsessystemets forskellige niveauer og for at sikre overgangen mellem de forskellige niveauer. Og vejledningen spiller da også en stadig større rolle for den enkelte elev eller studerende, unge som voksne.

Valgmulighederne på uddannelsesområdet er i dag større end nogen sinde før, og nødvendigheden af vejledning, der er baseret på et solidt og bredt kendskab til uddannelsessystemet, er derfor afgørende vigtig.

Mulighederne for den enkelte er mange, og traditioner, som måske tidligere gjorde valgene enkle eller måske gjorde, at der ikke var valg for den enkelte, er under opbrud. Unge i dag føler sig ikke på samme måde bundet af deres forældres uddannelse eller erhvervsvalg. Bondens søn bliver ikke nødvendigvis selv beskæftiget ved landbruget, den selvstændige håndværker giver ikke automatisk sin virksomhed i arv til sine børn.

Stadig flere unge får en uddannelse, og alene derved adskiller de sig fra deres ufaglærte forældre. Og dermed er familien og dens netværks vejledning ikke længere tilstrækkelig. Mor er selvfølgelig stadig væk god at spørge til råds og gør også gerne sin indflydelse gældende, men selv den bedste mor må nok erkende, at hun ikke længere har overblik over de mange uddannelsesmuligheder, der er til rådighed.

Selv om mange jobfunktioner er de samme som tidligere, kan man uddanne sig til dem på mange forskellige måder, man kan nå det samme mål ad forskellige veje.

Vilkårene for at træffe uddannelses- og erhvervsvalg er altså væsentlig forandrede, og det kalder selvfølgelig også på et anderledes vej-

ledningstilbud af hensyn til den enkelte unge, der skal i gang med en uddannelse for første gang, og af hensyn til de voksne, som allerede har erhvervet kompetencer formelt eller uformelt, og også af hensyn til samfundet, der har brug for, at flest muligt uddanner sig bedst muligt, fordi vores fælles fremtid afhænger af veluddannet arbejdskraft og velfungerende samfundsborgere i bred forstand.

I dag er vejledningen i vid udstrækning forankret på den enkelte uddannelsesinstitution. Der ydes vejledning i et hidtil uset omfang. Og vi kan da også med glæde konstatere, at så godt som alle unge vælger at fortsætte deres uddannelse efter grundskolen.

Det er meget tilfredsstillende, for det må jo betyde, at de unge har lyst til at uddanne sig, og at de og deres familier er klar over, hvor vigtigt det er. Alligevel ser vi, at et antal, ganske mange, opgiver deres uddannelse undervejs i forløbet og vælger om. Andre unge – heldigvis forholdsvis få – opgiver helt og får aldrig gennemført en uddannelse.

Jeg tror ikke, at frafald fuldstændig kan undgås. Selvfølgelig kan man fortryde, selvfølgelig kan man vælge om, og selvfølgelig kan man af mange forskellige årsager blive nødt til at afbryde sin uddannelse. Måske svarer uddannelsen ikke til ens forventninger, måske er den for svær, måske rummer den for få udfordringer, måske bliver man klar over, at man ikke har lyst til at leve med det erhverv, som man er i gang med at uddanne sig til.

Grundene til frafald er mange, og ikke alle frafald skal beklages. Men jeg synes, at frafaldet er for stort. Det er jeg meget optaget af, især af den gruppe af unge, der aldrig får afsluttet en uddannelse efter grundskolen.

Det er afgørende vigtigt for den enkelte og for samfundet som sådan, at unge træffer rigtige valg. Og jeg ser det som en vigtig opgave at give alle unge det bedst mulige udgangspunkt for netop det valg af uddannelse. Og en af metoderne er at gøre vejledningen mere målrettet og mere kvalificeret, end den er i dag. Regeringen er derfor enig i hensigten med forslaget.

Vi bestræber os på at gøre uddannelsessystemet mere overskueligt i sin opbygning, afskaffe blindgyder, f.eks. gennem at udvide mulighederne for at få overført merit. Det i sig selv øger også behovet for professionel vejledning.

Den professionelle uddannelses- og erhvervsvejledning er ikke alene nyttig for at hjælpe de unge godt på vej, den er samtidig